

ВПЛИВ ДРОКУ КРАСИЛЬНОГО НА РІВЕНЬ ЙОДВІСНИХ ГОРМОНІВ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

Щербак О. А., Кравченко В. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Хвороби щитоподібної залози – найбільш поширені недуги, пов'язані з дисфункціями ендокринної системи. Прояви цих захворювань в першу чергу залежать від рівня гормонів, що виробляються щитоподібною залозою. Спектр її патології найрізноманітніший. Це захворювання аутоімунного генезу, вузлові форми, злоякісні пухлини, йододефіцитні стану.

Проблема гіпотиреозу є вельми актуальною для України, оскільки багато регіонів (особливо Західна Україна), вважаються йододефіцитними. Проблеми йододефіцитних станів залишаються актуальними, незважаючи на вжиті заходи.

Для лікування йододефіцитних захворювань щитовидної залози використовують тиреоїдні гормони і препарати йоду. Фітотерапія застосовується для лікування в комплексі з фармакотерапевтичним лікуванням або самостійно при легких формах захворювання, в період між курсами медикаментозного лікування, а також для профілактики. Лікарські рослини є найбільш перспективним джерелом біологічно активних речовин тиреотропної дії. Однією з рослин, що застосовують в народній медицині для лікування і профілактики захворювань щитоподібної залози, є дрок красильний.

Вплив водного екстракту та 50% настойки дроку красильного на рівень йодвісних гормонів щитоподібної залози проводили стандартним методом «зобної реакції» у щурів. **В** експерименті використовували щурів масою 70-80 г. Тривалість експерименту становила 10 діб, протягом яких щодня перорально за допомогою зонда тваринам вводили водний екстракт та 50% настойку дроку красильного в дозах 0,5 мл/100 г, 1,0 мл/100 г, 1,5 мл/100 г, 2,0 мл/100 г і 2,5 мл/100 г. Тваринам контрольної групи вводили воду в еквівалентній кількості. Після закінчення експерименту тварин шляхом миттєвої декапітації виводили з експерименту, збирали кров і в плазмі крові визначали рівень тиреоїдних гормонів – трийодтироніну (Т3) і тетраїодтироніну (Т4). **В**изначення Т3 і Т4 в плазмі крові щурів проводили методом імунноферментного аналізу з використанням тест-систем.

Аналізуючи отримані результати, в цілому, слідє відзначити переважаючий помірний тиреостатичний ефект водного екстракту та 50% настойки дроку красильного. За дії водного екстракту виявлено зниження рівня гормону Т4 в сироватці крові щурів в усіх досліджуваних дозах: 0,5 мл/100 г, 1,0 мл/100 г, 1,5 мл/100 г, 2,0 мл/100 г та 2,5 мл/100 г на 40%, 35%, 18%, 14% і 20% відповідно. Позитивно можливо оцінити той факт, що максимальний гальмуючий вплив на щитоподібну залозу в цій серії експериментів встановлено для найменших доз (0,5 мл/100 г, 1,0 мл/100 г). За рівнем гормону Т3 однозначних результатів не отримано, тобто в певних дозах спостерігається як підвищення, так і зниження концентрації гормону. Для з'ясування виучуваного ефекту необхідні подальші дослідження.

Односпрямованість тиреотропної дії з попереднім об'єктом виявлена також у 50% настойки дроку красильного. Спостерігається зниження рівня гормону Т4 в сироватці крові щурів в порівнянні з групою інтактного контролю в усіх досліджуваних дозах: 0,5 мл/100 г, 1,0 мл/100 г, 1,5 мл/100 г та 2,0 мл/100 г на 33%, 35%, 43%, 43% відповідно. Як видно з отриманих даних, закономірність «доза-ефект» не прослідковується.

Таким чином, можливо зробити висновок про наявність помірних тиреостатичних властивостей у дроку красильного в лікарській формі «водний екстракт» та «50% настойка».